

نام و نام خانوادگی:
 مقطع و رشته: دهم (ریاضی، تجربی و انسانی)
 نام پدر:
 شماره داوطلب:
 تعداد صفحه سؤال: ۴ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
 اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
 دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین
 آزمون پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷

نام درس: فارسی - دهم
 نام دبیر: خانم پاکزاد
 تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۱۹
 ساعت امتحان: ۰۰:۰۸ صبح / عصر
 مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

محل مهر و امضاء مدیر	نمره به عدد:	نمره به حروف:	نمره به عدد:	نمره به حروف:
	نام دبیر:	تاریخ و امضاء:	نام دبیر:	تاریخ و امضاء:
ش.ب.	سؤالات			
۱.۵	۱	معنی لغات مشخص شده را بنویسید:		
		خواست کزان <u>ورطه</u> قدم در کشد		
		همه کس را به سزا حق شناس باش <u>خاصه</u> <u>قرابت</u> خویش را		
		قیاس کند که مرا <u>اهلیت</u> چیست		
		<u>حدیث</u> دوست نگویم مگر به حضرت دوست		
		در مقابله <u>لئیمی</u> کریمی کرد		
		بر <u>تالابی</u> از خون خویش در گذرگاه تاریخ ایستاده ای		
۱.۵	۲	برخی از کلمات ابیات و عبارتهای زیر از نظر املائی اشتباه هستند، آنها را مشخص کرده و شکل صحیح هر یک را بنویسید:		
		گل به همه رنگ و برازنده گی / می کند از پرتو من زندگی		
		دست معلم از وغب حیوان روان شد. فرود آمد. فکّ زیرین را پیمود، در آخره ماند		
		در قرآن حیاط دل ها بود. چون تن به گناه و ذلّت بیالاید، به قرآن پاک گردد		
		با خون بهایت حقیقت، در یک طراز ایستاده ای		
		وین بوم مهنت از پی آن تا کند خراب / بر دولت آشیان شما نیز بگذرد		
		کبکان از کوه و قوکان در آب و بهایم در بیشه		
۰.۵	۳	نوع واو و کاربرد آن را در بیت های زیر مشخص کنید		
		در مملکت چو غرّش شیران گذشت و رفت / این عوعو سگان شما نیز بگذرد		
صفحه ی ۱ از ۴				

آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام / بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد	۳
در عبارت زیر کدام قسمت حذف شده است؟ چگونه به نبود آن پی میبرید؟ هم محنت بود، هم شادی	۴
نامه معادل امروزی کدام یک از واژه های زیر است؟ الف: مکاری ب: پلاس ج: مسلخ د: رقعہ	۵
نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید: به تعجب در کار دنیا می نگریم. بادی که در زمانه بسی شمع ها بکشت	۶
مترادف و متضاد واژه رفیع را بنویسید.	۷
ضمیر پیوسته غالباً در متن ادبی در چه جایگاهی قرار میگیرد؟	۸
قلمرو ادبی: در تشبیهات به کار رفته در بیت زیر مشبه به ها را نشان دهید. گه به دهان برزده کف چون صدف / گاه چو تیری که رود بر هدف	۹
معنی کنایه های زیر را بنویسید: گندم نمای جو فروش مباش حرفی به کارش بود	۱۰
در عبارت « این قصه، عجیبترین قصه هاست، زیرا هم فرقت بود، هم وصلت؛ هم راحت بود، هم آفت، هم وفا، هم جفا» الف: سجع را نشان دهید	۱۱
صفحه ی ۲ از ۴	

	<p>ب: بین کدام واژه ها جناس وجود دارد؟</p> <p>ج: رابطه معنایی تضاد بین کدام واژه ها وجود دارد؟</p>	۱۱
۰.۵	<p>آرایه حسن تعلیل را تعریف کنید:</p>	۱۲
۲	<p>ابیات زیر را تکمیل کنید</p> <p>علی ای همای رحمت تو چه آیتی خدا را.....</p> <p>.....متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را؟</p>	۱۳
۴	<p>قلمرو فکری</p> <p>ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید:</p> <p>نعره برآورده فلک کرده کر / دیده سیه کرده شده زهره در</p> <p>بدان کوش که به هر محالی از حال و نهاد خویش بنگردی</p> <p>به شدتی که از روزگار پیش آید نباید نالید</p> <p>خلف صدق نیاکان هنرور خود بود</p> <p>بر تیر جور تان ز تحمل سپر کنیم / تا سختی کمان شما نیز بگذرد</p> <p>دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته ات به دو دست دعا نگه دارد</p> <p>مروّت نباشد همه در تسبیح و من به غفلت خفته</p> <p>تویی رزاق هر پیدا و پنهان / توی خلاق هر دانا و نادان</p>	۱۴

۰.۵	مفهوم مصراع « آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام» را بنویسید.	۱۵
۰.۵	مفهوم کلی حکایت حقه راز چیست؟	۱۶
۰.۵	منظور از عبارت «چون نمودی، خلاف نموده مباش» چیست؟	۱۷
۰.۵	مفهوم جمله «همچون مرواریدی در صدف کج و کوله ای سالها بسته ماند» چیست؟	۱۸
۰.۵	روی تافتن به چه معناست؟	۱۹
۱	به چه دلیل نویسنده معتقد است که مَثَل قرآن مَثَل آب روان است؟	۲۰
۰.۵	ادبیات غنایی را توضیح دهید.	۲۱
صفحه ی ۴ از ۴		

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
 دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین
کلید سؤالات پایان ترم نوبت اول سال تمصیلی ۹۸-۹۷

نام درس: ادبیات-دوازدهم
 نام دبیر: فائمه پاکزاد
 تاریخ امتحان: ۱۹/۱۰/۱۳۹۷
 ساعت امتحان: ۸ صبح/ عصر
 مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره): معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. (۱/۵) دست <u>انابت</u> به امید اجابت بردارد. (توبه/ پشیمانی) از <u>بهر غرامت</u> جامه‌ات بیرون کنم (جریمه/ تاوان) در <u>راه ذوالجلال</u> چوبی پا و سر شوی (خداوند بزرگواری) از سر بکش آن سپید <u>معجز</u> (روسری) سینه خواهم شرحه شرحه از <u>فراق</u> (پاره گوشتی که از درازا بریده باشند) هنگام <u>چریغ</u> آفتاب اتراق کردیم (چراغ/ طلوع آفتاب)	
۲	در عبارات زیر چند غلط املایی می بایید؟ شکل درست آن‌ها را بنویسید. (۱/۵) • آدمی به هر جا می رود احساس می کند به غایت القصوای مقصود خود رسیده است. • در جنگ‌های ناپلئونی شوهر و اقوام خود را از دست داده بودند و هر کدام یک تبق خاک در اینجا ریخته‌اند. • به این ده آمد تا عمر را به تنهایی بگذارد و از این دنیای سخت آلوده فاصله بگیرد. • همه به هم زل زدیم و در میان بُحت و حیرت اسیر دشمن، همراه با حاجی با صدای بلندی از ته دل خندیدیم.	
۳	دستور (۴ نمره): در بیت‌های زیر ترکیب‌های وصفی و اضافی را مشخص کنید. (۱) • تو قلب فسردهٔ زمینی / از درد ورم نموده یک چند • گر آتش دل نهفته داری / سوزد جانت به جانت سوگند وصفی: قلب فسرده/ یک چند - اضافی: قلب زمین / جانت (جان تو) / جانت	
۴	نقش دستوری واژه‌های مشخص شده در بیت زیر را بنویسید. (۱) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را <u>فراغتی</u> است که <u>جمشیدِ جم</u> نداشت * فراغت: مفعول / جمشید جم: نهاد	
۵	اجزای جملهٔ زیر را از نظر دستوری به طور کامل مشخص کنید. (۱) عشق، روح و روان انسان را همچون چشمه‌ای پاک می‌گرداند. عشق: نهاد/ روح و روان انسان: مفعول / چشمه‌ای پاک: مسند / می گرداند: فعل (جمله‌ای چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند)	
۶	نمودار پیکانی گروه‌های اسمی زیر را رسم کنید، و نوع آن‌ها را هم توضیح دهید. (۱) چهار دست لباس تمیز اتاق نسبتاً تاریک من (نمودار داخل کتاب است)	

۷	<p>(ب) قلمرو ادبی (۵نمره): در هر کدام از ابیات زیر سه آرایه ادبی مشخص کنید و توضیح دهید.(۳نمره)</p> <ul style="list-style-type: none"> • آتش عشق است کاندِر نی فتاد / جوشش شق است کاندِر می فتاد • * آتش عشق: اضافه تشبیهی / جوشش عشق: اضافه استعاری <p>نی و می : جناس</p> <ul style="list-style-type: none"> • دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی <p>مس وجود: اضافه تشبیهی / دست از مس شستن: کنایه از صرف نظر کردن / چو مردان: تشبیه: کیمیای عشق: تشبیه / زر شوی: کنایه از کمال یافتن / تشبیه</p>
۸	<p>جاهای خالی را با واژه‌های مناسب پر کنید.(۲نمره)</p> <p>در مکتب حقایق پیش ادیب عشق / هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی</p> <p>آینه ی نگاهت پیوند صبح و ساحل</p> <p>ای جویبار جاری زین سایه‌برگ مگریز / کاین گونه فرصت از کف دادند بی‌شماران</p>
۹	<p>(پ) قلمرو فکری (۸ نمره): درک مطلب: مفهوم کلی ابیات زیر را در چند کلمه بنویسید. (۴ نمره)</p> <ul style="list-style-type: none"> • قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد و ترک خود کند. • ترک تعلقات مادی موجب رسیدن به کمال است. • هر که جز ماهی ز آبش سیر شد. • سیری ناپذیری عاشق • سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق • حرف دل عاشق را فقط عاشق واقعی درک می‌کند • ای مشّت زمین بر آسمان شو / بر وی بنواز ضربتی چند • قیام علیه ظلم و ستم
۱۰	<p>معنی و مفهوم ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.(۴ نمره)</p> <ul style="list-style-type: none"> • تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر، چهرِ دل‌بند(!) <p>ای دماوند تو به این سبب که نمی‌خواهی این مردم پست صورتت را ببینند، چهره ات را در ابر پنهان کردی.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد آواز نیامد(!) <p>ای پرنده (ای انسان آگاه) عشق را از پروانه که نماد عاشق واقعی است بیاموز، زیرا عاشق واقعی جانش را در راه عشق می‌دهد اما هیچ اعتراضی نمی‌کند.</p> <ul style="list-style-type: none"> • کز نیستان تا مرا ببریده‌اند / در نفریم مرد و زن نالیده‌اند(!) <p>از آن هنگام که من را از عالم معنا و جهان ملکوت جدا کردند و به زمین - جایگاه موقت انسان - آمدم، از ناله‌های من تمام موجودات به ناله درآمدند.</p> <ul style="list-style-type: none"> • محبت خاص تر از معرفت است، زیرا که همه محبتی معرفت باشد اما همه معرفتی، محبت نباشد.(۵/۰) <p>محبت از معرفت ویژه تر و خاص تر است، زیرا که همه محبت‌ها شامل معرفت می‌شوند، اما هر معرفتی شامل محبت نمی‌گردد.</p> <ul style="list-style-type: none"> • آسمان نفرجگاه مردم کویر است و تنها گردشگاه آزاد و آباد کویر.(۵/۰) <p>آسمان تنها تفریگاه و گردشگاه مردم کویر است، تنها گردشگاهی که آباد و رها می‌باشد.</p>
<p>جمع بارم : ۲۰ نمره</p> <p>نام و نام خانوادگی مصحح: خانم پاکزاد</p> <p>امضاء:</p>	